

24-09-2023

UKA 2023/15b
Jens NapâtôK', Naleraq

Naalakkersuisut siulittaasuata Inatsisartut 2023-imi ukiakkut ataatsimiinerat ammarlugu oqalugiaataa tunngavigalugu oqallinneq.

Naalakkersuisut siulittaasuata Inatsisartut ukiuat 2023 ammarlugu oqalugiaataa tunngavillugu oqallinnissa Naleqqammit imatut oqaaseqarteqassaagut.

Asasagut inuiaqatigiit nunap inui, nunatsinni innuttaasut sineriassuatsinni isorartoqisumi najugaqartut tamaasa minitaqarnata pisiariaqartqippagut, inuit tamarmik periarfissaqarlutik misigisimasariaqarput, inuit tamarmik inuussutissarsiuutissaqarlutik misigisimasariaqarput, inuit tamarmik ajornannginnerusumik nakorsiarsinnaasariaqarput, inuit tamarmik ilinniarsinnaanissaminnik periarfissaqarnerullutik ineriartorsinnaasariaqarput. Nunap inui sumiiffikkaartumik aallaavigalugit ineriartortitsineq pissasoq ingerlanneqartussaasorlu Naleqqamiit pingaartitarigipput naluneqarunnaarnikuuvoq, tamannalu aallaavigalugu sulinerput ingerlatseqqissavarput nuna tamakkerlugu ataatsimeersuarnitsinni naqissuserneqarlutik siunnerfigut tunaartaralugit politikkikkut ingerlaqqissaagut nunatta inui pillugit taakkulu atugaasa pitsanngorsarnissaat sulissutigalutigu.

Naluneqanngitsutuut Naleraq pilersinneqaramili anguniakkaminik pingaartitsisuuvoq aammalu pingaartitaat nunap inuinit tunngasorujussuusut naluneqarunnaarnikuuvoq naalagaaffinngornissamullu suliat aallartissasut pingaartitarisorujussuaarput oqaasiinnaanngitsumik suliat aallartisarnerqarnissaanullu oqaluinnarata tikkuusillutalu siunnersuuteqartarluta, tamannalu nunap inui peqatigalugit aallaavigalugillu ingerlatsissagipput naqissusertuortarput.

Naleqqamiit pingaartitaraarputtaaq kalaallit oqaatsitta oqaasiinnaanngitsumik nunatsinni salliutlernissaat taamatullu aallaaviulernissaat pingaartillugu piaartumik aaqqiiffigigasuarneqarnissaa anguniarneqarnissa timitalersornissaanullu tikkuusiuarlutalu oqaqqissaaruteqartuarteratta timitalimmik angusaqarfiginissaa pillugu suliat aallartittariaqartut.

Nunap inui Nunaqavissut oqaasiinnaanngitsumik illersugaanissaat inatsisitigut kinaassuseqarluta aqqissuussiffiginissaat qaqileruarpugut aallaqqaammut paatsoorniarneqariarluta maannakkut suna pineripput paasineqariartulerpoq aammalu takuneqalerpoq inatsisitigut kinaassuseqarnisarput qanoq pingaaruteqartigisoq nunap inui aallaavigalugit pisinnaatitaaffiatigullu illersorsinnaanerulugit ingerlassagutta. Paasineqariartorpoq nunap inui qallunaajunngimmata maannakkut inatsitigut, uterpara inatsisitigut, kinaanerput qallunaavoq qallunaatut innuttaassuseqartitaagatta.

Nunatsinni ilinniarsimasut taakkulu aallaavigalugit nunatsinni kiffartuussineq ingerlatilertariaqaripput timitalersornissaa piffissanngorpoq. Sapinngilagut aammalu ilinniarsimasut pisuussutigut atorluarnerulernissaannut piffissanngorpoq oqaluinnerneq qimallugu timitalersuilernissarput aallartittariaqartoq Naleqqamiit isumaqarpugut.

Qulequtamininnguit pingaarutillit anguniakkagut nunap inuinit pingaaruteqartut toqqammavimmi-gut inuiaqatigiinnut tamakku tamaasa pitsanngorsaataasussat toqqammaviusussallu Naalackersui-sooqatigiit siulittaasorisaaaninngaaniit oqalugiaataani maqaasivagut taamatullu siunissamut tikkuus-sisumik pilersaarusiorkuammik qanoq iliortoqarnissaanik oqariartorerit Naleqqamit maqaasiva-gut.

Naalackersuisut siulittaasuata oqalugiaataa maluginiarneqarpoq oqallorinneq atorlugu tusarnersa-gaasoq aammalu oqarluartaarnerpassuarnik imaqartoq, kisiannili ataatsimut isigalugu nalilerso-raanni siunnerfiusussanik allannguiniarnermillu oqarluartaarutaasimasunik timitalersuinissamikaju-saarnaraluartumik imaqarani allaffissornikkut misissuinerpassuit qinersivik una naaneranut aatsaat atuutilerumaartussanik imaqarneruvoq, tamannalu Naleqqamit soorunami uggoreqaarput. Nunap inuinit aaqqiissutaasussanik oqalugiaatip imaqarnerunnginnera uggoreqaarput.

Naalackersuisut siulittaasuata peqatai suleqatiginiarsarisai parteeqatai illuatungiliuttoqatigalugit al-lannguiniarneq ammanerusumik ingerlatsilernissaq siunnerfiginissaanut nipilioqatigisimaqaagut, taamanikkut nipiliuutigineqartut soorunami oqalugiaammi aaqqiissutissartai Naleqqamiit maqaasi-gatsigit oqaasertaliinerput neriuutigeqaarput paasineqarluassasoq isornartorsiuniaannarnerunngim-mat piviusulli aallaavigalugit oqariartuuteqaratta neriuutigaaqarput qinersivik ingerlanerani naanngin-neranilu aaqqiiffigisisassat aallartinneqassasut.

Siumut maannakkut ikerinnakkut Naalackersuisooqataaqqilernikuusoq qinersiviup aallartinnerani illuatungiliuttuulluni aaqqiissutissarpassuarnik nilliaateqarpoq iluaagisaqarlunilu nipilioqaaq sak-kortuulioqalunilu maannakkut aaqqiinaveerluni misissuinerpassuarnut sangujoraartorujussuullunilu ingerlanermut akulerutiinnarpoq.

Nunatta aalisagassartai sumut iluaqutaappat, nunap inuinit iluaqutaappat? Aaligooq aalisartunut ilu-aqutaanerusumik siunnefeqarniartugut aalisartut aallaavigalugit ingerlalnissarput soqutigineqanngilaq kinguarsarneqartuarpoq nunap inui aalisarusukkaluartut killilersorneqarput.

Aqumiut pillugit 90 %-ii nunaqqatigut kalaaliusariaqartut anguniarlugu saqqummiuttaqattaagarput qaangerniarlulalusoq Siumut siulittaasoriligaata Siumut sinnerlugu naammaginngilluinnarlugu kin-guarsaqqinnagu 100 %-iusariaqartoq sakkortuuliutigaa piaartumik aaqqittariaqartoq, nalunaarut su-liaareersoq saqqummiuteriaannaq nerriviup qaavaniikkaluarluni maanna skuffe-mut iliinnarneqar-simagunarluni anguniagaq anguniarunnaarlugu kinguarsarneqaaqqittuarnera Naleqqamiit uggore-qaarput. Aqumiut nunaqavissut kalaaliusariaqarnerat anguniagarput asuli qaangerniartuusaarlutaana oqarluartaarutaannaasoq Siumumiit? Imaluunniit uatsitulli pimooruppsiuk? Pimoorukkussiuk kin-guarsaqqinnagu aaqqiiffiginiartigu kalaallit pisinnaasut naammattut pigaagut. Inuiaqatigiit pigi-saanni Royal Grønland-imi kilisaatinilu allanilu piaartumik kalaallinik atugarisaat pitsaasumik aaqqiiffigalugit aqumiut aaqqiiffigigasuarliik nalunaarutit aqutugalugit.

Nunatta aalisagassartai nunap inuinit iluaqutaanerusumik aaqqissuunniartigit, maannakkut kikkummi aalisakkat aningaasarsiutigaat, nunap inuisa aningaasarsiutigitertariaqarpaat oqarluartaarnerit qimallugit nunap inuinit iluaqutaasumik aaqqissuussiniarta.

Qanga aalisarnejq nunap inuisa aningaasarsiorfigisimasaat maanna allaffissortut allamiullu aningaasarsiorfigivaat nunap inuisa aningaasarsiutigitlerniarlissuk pikkorluppallaaqaagut.

Aatitassarsiorniarneq sumut kikkullu iluaqutigisarpaat? Nunatsinni pisuussutigut uumaatsut kikkut aningaasarsiutigaat? Nunatta inuisa iluaqutiginngilluaasarpaat nunatta karsiata iluaqutiginngilluaasarpaa, sooruna allamiunut taakkulu aningaasarsiorfissaanik tunioraatiinnaripput? Naalackersuinnikkut silattortariaqalerpugut nunatta inuisalu iluaqutigisaanik aaqqissuussisariaqalerpugut pisuussuarnik ulikkaarpugut naleqanngitsutut isigalugit annissoriarlugit nunanut allanut annikkaangamikkut suliareqqereerneranni iluanaarutigerujussuarlugit tuniniaqqittarpaat, ila susugununa silattortariaqalerpugut. Tamanna ersarilluinnartumik marlunnik takussutissaqarpoq tassa kujataani Nalunaq Guld, ukiorpaalunii guldtinik nalitoqisunik annissueriarluk akileraartussanngorlutillu imminnut nalunaarutigisarput akiliisinnaajunnaarlutik. Rubinisorfik Nuup kujataani Qeqertarsuatsiaat eqqaaniittoq rubini annertoourujussuaq annissorneqarpoq nunani allani nalittorsariarlugu akisoorsuarmik tunisassiarineqarpoq taamaakkaluartorli matuneqarpoq qimaannarlugulu nunartsinnut iluanaarutaanani sinneruttoq taammaallaat takussutissaq qaqqami piiaaffik taseqqertoq aammalu sulisut najugarisimasaat ineqarfiit. Naalackersuisut, Kommuneqarfik Sermersuup aammalu aatsitassarsiorfiup isumaqatigiissutaa nunatsinnut iluaqutaanngilaq allaat Qeqertarsuatsiaarmiunut iluanaarutissaagaluit akilerumaneqaratik rubinisiortunit.

Taamatullu Naalackersuisut piaanissamik akuersissumik tuninikuuaat Dundas Titanium A/S Moriusap eqqaani piaasussanngorlugu piaavik 64 kvadratkilometerit annertutigisooq maannakkut piaaffigineqarluni, taannalu piaaffik ukui 30-ini piaarfigineqarsinnaalluni akuerisaalluni maannakkut ingerlavoq. Nunap qaavani sissamiittoq qalugiinnarpat prammersuarnillu umiarsuarmut ikiorariarlugu annissuinnarpaat. Pisariusumik piaaffiunngilaq kalaallit ingerlassinnaagaluarpaat, sooq nammineq ingerlatinngilarput pisariitsumik piiarneqarsinnaasoq, sooruna uagut nammineq nunap inuisalu iluanaarutigalugu piaarsinnaanngikkaat?

Aatsitassarsiornermi alloriarnermi nunaqavissut nunap inui pinneraasiassanik killilersugaanngitsumik aaqqissuussisariaqalerpugut sooruna Naalackersuisuinnikkut taakku neriorsuinnartarlugit aaqqinaveersaartoqartuaannartoq ila piffissanngorpoq nunaqavissunut iluaqutaasussanngorlugit aaqqissuussinissatsinnut.

Takornariaqarneq tupigusuurtigaara annertunerusumik Naalackersuisut siulittaasuata oqalugiaamini iserfiginngimmagu aaligoq inuussutissarsiuutit pingaarnersaasa sukarsuit ilagissagaat.

Inuit pilluarnerulissasut anguniarlugu oqalugiaat imaqartorujussuuvoq, kikkunuku pineqartut nunap inui tassani salliutinneqanngillat avataaneersut takornarialerisut maanna atugarissaartorsuullutik ingerlarsorput allaat akeqanngingajattumik hotel-ersuarnik pisisarput avataaneersut, nunaqavissunut

periarfissarsiuunneqanngilarluunniit, susoqartaruna. Avataaneersunit takornarialerisunit nunaqavissut periarfissaqan-nginnerullutik allaat maannakkut inangertaarneqarput.

Takornariartaassuit umiarsuit pilersaarusiortuagaanngitsumik tikittaarput pisiniarfinni pisiassat kil-leqareeqisut nungupjaarlugit pisiniartaarput nunaqavissut pisiassaaruttarlugit pilersaarusiortu-rusariaqarput tikiffissaat nalunngereertarpagut suut pisiarusassaneraat ilanngullugit pisiassanik pini-unneqartarnissaat pilersaarusiuttariaqarput pisiniarfiit iluanaarneruniassapput nunaqavissut nioqqu-tissanik nuungussaasernerat anigorniassaaq.

Umiarsuit ajutooratarsinnaanerit eqqarsaatiginnuarnagu nunatta sineriaat umiarsuit umiarsuarujus-suillu angallaffigivaat takornariartaarfigivaat, kangerlunnut pulasajoorput piniariartarfiit eqaloqarfiit nunap inuisa ukiussamut pilisarfii soqutiginnuarnagit.

Umiarsuarnik ajutoortoqarnissaa utaqqerusaaginnuarnagu aaqiisoqarnissaa Naleqqamiit qaqilertar-simavarput Emanuel Nûko umiarsuit nakkutigineqarnerunissaanik qinersivik siullermili qaqilerisa-lerpoq kingornalu Naleqqamiit uangattaaq qaqinnikuuara Inatsisartuni tapersorsorneqartoq umiarsuit kangerlunnut piniariartarfiusunut pulaqqusaajunnaarissaat ingammik qilalugaqarfiusar-tunut. Naalakkersuisut qaqilertaakkagut piaartumik suliaritsiarisigit nunap inuinit iluaqutaanerusu-mik naleqqussaajutigalusi ataqatigiissakkamik suliaqatsiaritsi. Neriuppugut Naleqqamiit qaqiler-taakkagut ilanngullugit aaqqiigasuartoqassasoq Naalakkersuisut nutaassat taarseqqinnginneranni suliarineqapallassinnaasussamik. Naalakkersuisut taarseraatingaarmata suli aaqqiigatik tunuartaq-qiinnarmata assut ilungersunarpoq naammassisaqaratillu tunuartaqqiinnavinnerat imaaginnalivim-mat.

Naalakkersuisut siulittaasuata eqqaaveqarneq titarnertaaq sanimut naanaguluunniit eqqaaveqarnik-kut aaqqiiniarlutik oqariartuuteqarpoq tupinnaqaaq pissutsinut piviusunut ilisimasakinnerup anner-tunerujussua. Avannaani nunaqarfiit ilaat eqqagassarsuarnik ulikkaarput allaat anartarfiit nunaqar-fiup iluani aqqusernup sinaannaanut iliorarneqarput nunaqarfiit eqqaavissunnersuarnik avatangii-seqarlutik inissisimapput. Naalakkersuinikkut siunnerfeqarluni ikuallaaviit marluk sineriami isorartoqisumi kisimik isumalluutigalugit takorluuineq piviusorsiornerusumik aaqqissuussiffigi-galugu Naalakkersuisut peqataanerusariaqarput. Kommunit akisussaaffigigaat oqaannartaarunnaar-lusi akisussaaffimmik tigusillusi kivitseqataatsiaritsi Naalakkersuisunaa inuit peqqissusaat uloria-nartorsiorinneqarpoq ikuallaaviit marluk kisimik isumalluutigalugit ingerlaniarsarinissinni taman-nalu Naleqqamiit tupigusuutigeqaarput akuersaarneqarsinnaanngilluinnartutullu isigalutigu.

Nunaqarfinni isorliunerusunilu tunitsiveqarnikkut talittarfeqarnikkullu imaannaanngitsorujus-suarnik inissisimasoqarpoq tupisuutiginnuunngilaq inuunerissaarnerunissamik oqalugiaat imaqartinniarlugu taakku inuunerissaarnerunissaat isiginiarneqanngimmat nunaqarfippassuarni sine-riammi imartarput pisuussutinik ulikkaartoq, nunaqarfimmiut fabrikkusimasunut maannakkut tuni-oraavisunut killilersorlugit tunisillattaartussanngorlugit inissisimapput sineriak tamaat, susugununa

sooruna nunaqarfimmiut aningaasarsiortinnaveersaartinneqartut kiisa pissutsit tupinnarsigaluttuinarput aaligoq inuunerissaarnerunissamik anguniagaqartut nunap inui aningaasarsiornaveersaartilugit sumiiffippassuarni.

Manittsup nunaqarfiini uummannap nunaqarfiini Upernaviup nunaqarfiini qeqqani kujataani avannaani tunumilu naleqqussaasoqartariaqarpoq Kangersuatsiaq pisortat ingerlataanni tunisassiofrik matuinnarnikoq qaqilertagarput suli aaqqiiffigineqanngilaq, maannakkut tupinnaqaaq tunisiartortut fabriikkiini allaniittuni matoqqariasaarneranni aalisagartarisatik igiinnartaarpaluppaat fabriikki ammanngimmat, allamik oqarfiunngilaq nunap inui mittatigineqarput.

Nugaatsiami tassaarsuaqarnerata kingunerani inuit tamarmik tusaasunik kikkut tamarmik illutaartussat neriorsorneqarnikuupput massakkullu suli ilai anngussisarput illutaartinneqarsimanatik naak atsiortinneqarsimagaluarlutik illumik tunineqarnissaminnik. Inuit artornartorsiortut erloqisut inuit tamarmik tusaasaannik neriorsorneqar-sinnaanngillat salloqittarlugillu neriorsuisut namminneq naammassisinnaanngisaminnik allaat oqaatigineqarsinnaavoq aliasunnerpaaffianni salloqit-tarneqarsimasut tamanna Naalackersuinikkut aaqqittariaqartoq Naleqqamiit sakkortunerpaamik kaam-mattuutigaarput piumasaralugulu, tamannalu aamma pappiaranngorlugu Naalackersuisunut anngutissavarput.

Nioqqutissat akii nunaqarfinni isorliunerusunilu amiilaarnarsiinnarput qaffasinnerujussuat piniakkat ingasattajaartumik killilersugaapput inuit pisiniarfinni nerisassaminnik pisiniartariaqartunngorlugit aaqqissuussiffigineqarnerat nammineq aallaaviungitsoq ingerlanneqartuarsinnarpoq nioqqutissanillu pilersorneqarneq akisuallaaginnarani nioqqutissat amigaataanerujussuat amiilaarnarsiinnarpoq. Sineriammi pilersuinerup ajortorujussuup soqutigineqannguarani ingerlasup takutippaa ajortoqarlunartoq Nuummut RAL kukkuluttorneratigut nioqqutissanik amigaateqallatsiamik qanoq ilungersuatigisut aammalu qanoq amigaateqarneq ajortigisoq malugaat aali sineriammi taamatut ulluinnarni atugassaqartitsiffiusut, tamakku pillugit Naalackersuisut iliuuseqaqqullugit allakkat ammasut aqcutigalguut anngussisaarfigaagut sulilunniit akinngilaat – ila atugarissaarnerunissamik qitiutitsiluni oqalugiassagaanni soorlu aamma saaffiginnissutit tamakku tusaanerullugit nunap inuisa atugaat pitsaanerulernissaanut suliaqarnissaminnut tusaanerusinnaassagaluaaratigut oqarluartaaginnarunnaarlutik.

Ataataqanngitsut nunatsinni ukiorpassuit meqqat sumiginnagaasimanerat suliariniarneqartoq Naalackersuinikkut aamma ukkatarinerinerusariaqarpoq qallunaanik ataataqartut kisimik piunnaarlugit aamma nunatsinni peqarpoq kalaallinik ataataqaraluarlutik ataataqaratik peroriartorsimasut taakku ilanngullugit suliaqartoqartariaqartoq Naleqqamiit isumaqarpugut.

Ulloq unnuarlu inissiisarfiit aningaasarsiutinnngorsimapput allaat kommunit aningaasaqarnerannut artukkiisaarput taamatut periuseqarnerput qimallugu nutaamik eqqarsarluta aaqqissuusseqqittari-aqalerpugut ilaqutariippassuaqarpoq nunatsinni ingerlalluartunik tamakku nukiit pisuussutigut ator-

luarlugit meeqqat toqqissimasumik angajoqqaminniit ilaqtaminniit nunaqqatigisaminniit avissaa-tittaarunnaarlugit aaqjissuussisariaqalerpugut, meeqqat ikiorniarlugit, ikilikkat nunatsinni qassi-uleqaat angajoqqaat ilungersortut inuuniapiloortut ikilikkat qassiuuleqaat, nammineq takorloorsin-naavisiuk meeqqassinik arsaagaalluni qanoq ilungersunarunartiginersoq ila pikkorinnerusariaqar-pugut.

Meeqqat atuarfianni unamminartunik inissittartut immikkut atuartittalernissaat eqquteqqinniarli ilin-niartitsisunut ilungersortitsivaallaaginnaratik meeqqat allat ilinniartinneqarnissaraluanuanut innar-liisarnerat isiginngitsuusaaginnarneqarunnaarniarli specialklassit pilerseqqinniarlik meeqqat immik-kut ikorfartortariaqartut ikorfartorneqarlutik immikkut atuarfinni ukkatarinerulertariaqarnerat oqaasiinnaanngitsumik qanoq iliuuseqarfigineqarniarlik ilinniartitsisunut meeraqatinullu ilungersor-titsisut ikiorserneqerulertariaqarnerat neriuppunga naalakkersuisut pilersaarusiunnaratik qanoq iliuuseqarfigissagaat.

Atuartut pikkorinnerit atuarfinni atuaqatitik naammagittaqaalutik suliaannik naammassinninnissaat utaqqisaarpaat, atuartut pikkorissut immikkut atuartinneqartalernissaat eqquteqqinniarlik tamatta naligiittariaqarnitta meeqqat taakku pikkorissut ilikkagaqarsinnaanerata uninngatiinnaraat isigaagut periarfissinniarlik pisinnaasut.

Sulisartut politikikkut pilliutaajuernerat ingerlatseqqiinnarniarneqarpoq. Sulisartunut aaqqiis-sutis-samik oqalugiaat imaqaanngilaq. Sulisartut ineqarnerannut aaqqiinerneramik siunnerfinnik imaqaanngilaq. Sulisartut pitsaanagerusumik atugaqalernissaat eqqaannguarnagu inuunerissaarneruler-nissamik oqalugiaammi oqariartorneq oqarluartaarnerinnaavoq ikioqatigiilluta sulisartoqarnikkut aaqjissuuseqqinniarta iluaqutaasussamik.

Selskabilersuisarnersuit kikkut iluaqtigisarpaat nunatsinni selskabersuit qitiuvallaarujussuarput nu-nap inuisa atugaannut inissisimaffiugatik aningaasaq qitiutillugu ingerlarsorput, taamaammat inuu-nerinnerulernissamut innarliigaluttuinnarnerat anigorniarlugu nunap inui qitiulernissaat suliarisari-aqalerpoq selskabilersuinerujussuaq ingasapallaaleqaaq, kikkut taakku iluaqtigaat inuunerinneru-lernitsinnik aqutissiuppat?

Attaveqaatitigut atortut isorliunerusuni ajorluinnarput tunumi nutarsaallaramik ullualunnguit suk-katseriarluni aaqqeriarluni maanna ajorneruppulluunniit attaveqaatit, atuisut akiliutaat tigooraan-narpaat attaviit ajoqisut pillugit taarsiisoqartanngilarluunniit.

Avannaani kinguarteqattaarneqaannarpoq attaveqaatitsigut atortut aaqqinnissaat tupinnaannartumik attaviit ajorseqattaarput gameqattaartarput atuisut akikillisaaffigineqartanngillalluunniit – ila susoqartoruna nunap inui oqartanngimmata taamatut atonerlunneqaannaarsinnaanngillat aaqqi-soqartariaqarluinnarpoq. Attaveqaatitigut inerisaaniarneq kipiluttunangaarmat pointilerneqar-tussaasuuppat pointilerneqassagalarpoq nul point.

Nunatsinni sannginnerusumik inissisimasut sullinneqarlunnerpassui isiginngitsuusaarneqarput, soorlu aamma naqinninnernik ilisarinnissinnaanngitsut meeqqat silappaarissut ikiorneqartuugunik iluaqitigisussaagaluaaraat ajoraluartumik amerlasuut nunatsinni ikiorserneqarsinnaanngimmata qallunaat nunaannukartittaarneqarput nunatsinni naalakkersuisut misissuisoqarneranik oqaloriarlutik tutsaqaqqinngisaannartut.

Siffialuttut seeqquluttullu

Sineriassuatinni inuit utaqqisorpassuit isiginngitsuusaaginnarneqarnerat Naleqqamiit akuerisinaanngilluinnarparput. Inuit anniaateqartut nakorsaatinik misileraatituulli tuniorneqarlutik periarlutik morfin-inik tunioraannarneqartut angussisaartuartarput.

Sineriatsinni inupparujussuit taamatut aaqqeriaannaallutik anniarusaartinneqartuartut sulisinnaanerat killeqalersimasoq suliaritinneratigut inuttut anniaateqaratik inissisimalernissaat pingaartillutigu ilungersuutigisarsimavarput aaqqiiffiginissaat taamaammallu aningaasanut inatsississamut isumaqatigiissuteqartarmermi suliarineqarnissamik utaqqisut ikilisagasuarnissaat angusaqarfigisarsimagaluarpagut, taamaattorli annikillisarneqaratik ajoraluartumik inuit sineriatsinni naalliutinneqartuarneqarnerat akuerineqarsinnaanngilluinnarpoq.

Naleqqamiit akuersaarneqarsinnaanngilluinnarpoq aningaasaliissutaasimasut atorneqartannginnerat Naalakkersuisup taamatullu Naalakkersuisooqatigiit soqutiginagillusoq inuit anniartut isiginngitsuusaaginnagaat qaangertariaqarpoq aningaasaliisoqarnikuugaluartoq sumiginnagaaneq annertoq Naleqqamiit akuerinngilluinnarparput.

Nunatsinni aatsaanngooq taama ingerlalluartigaagut, taamaakkaluartoq suli isorliunerusuni inuuniarneq ilungersunartorujussuarmik ingerlavoq, annertunerusumik qitiusumiit aningasaliissutit malugineqanngillat taamatullu nunaqarfippassuaqarpoq ineriartornikkut peqataatinneqanngitsunik allaat nunaqarfeqarpoq suli imertartarfeqanngitsunik imeq kuuginnartumik peqanngitsunik eqqaani imermik periarfissaqaraluartoq, Naalakkersuisunut § 37 naapertorlugu apeqquteqarama Naalakkersuisut pilersaaruteqarnerisut aaqqissuussinissamik inerisaanissamik iliuseqalersaarnersut Nukisiorfiit aperiinnarsimavaat taakkulu akillutik annertunerusumik pilersaaruteqaratik, Naalakkersuisut nunaqarfinnut taamatut atugaqartunut pilersaarusiortlutik iliuseqarnissaanik periarfissaq manna iluatsillugu kaammattuutigerusupparput tamanna isiginngitsuusaarneqarsinnaanngittoq.

Naalakkersuisut siulittaasuat oqarluartaarpoq inuunerissaarnerulernissarput anguniarneqartoq kikkut pineqarpat. Naajaani Nutaarmiuni Qaanaap eqqaanilu inoqarfeqarpoq pisiniarfeqanngitsunilluunniit. Sumiiffippassuarni suli imeqanngillat aali inuunerissaarnermik tamanna pinngitsoorneqarsinnaanngitsoq peqqissutsimut aalli pingaartorujussuaq maannakkut soorlu Naajaat imeqanngilaq ukiorpasuanngortuni kissaateqartarsimapput aaqqiisoqarnissaanik tusaaneqanngitsuusaarput misissuippunngooq misissuisuusaarunnaarluni tulleriaarinikkut pingaarnersiunermi tassa saalli-utitassat tamakku ilagaat.

Naleraq

Nunatsinni inuuniarneq akisoorujussuanngoriartuinnarpoq nunap inui inuuniarneranni aningaasap pisissutaasinnaanera innarlertaarujussuarneqarpoq nioqqutissat akiisa qaffattaarnerat amiilaarnarsiinnarpoq illuatungaaticut tupinnarsiinnartumik ingasattajaarujussuurtumik suliffeqarfissuit aningaaseriviit suliffeqarfissuillu millionerparujussuarnik sinneqartoortaartut. – susugununa tassa Naleqqamiit oqaatigerusutamininnguitta ilaat suli peqaraluaqaagut.